

960129-1

Slovo „náboženství“ má velice různorodý a pro vážné přemýšlení nepoužitelně konfúzní význam resp. hned celou řadu významů, které od sebe nejsou obvykle odlišovány, ale představují spíše hromadu než nějakou jednotu. Nejčastěji různí myslitelé vycházejí od jakýchsi „přirozených potřeb“ či dokonce „pudů“, s nimiž se každý člověk vlastně už rodí a které jsou pak určitým způsobem, charakteristickým pro danou kulturu, kultivovány a pěstovány. To je půda tak nejistá, nepevná a plná propadlišť, jako bývají bažiny. Proto je užitečnější nevycházet od lidské subjektivity, tj. od náboženských zážitků, nýbrž spíše od lidského chování. Má to tu výhodu, že to dovoluje srovnávání s jistým typem chování některých vyšších živočichů, zatímco ke světu jejich vnitřního prožívání nemáme přístup. Proto se kloním k pojmovým a interpretačním prostředkům, které lze najít u Mircey Eliadeho; zejména pak jsem se rozhodl po svém, tj. filosoficky využít možností, které Eliade otevřel tím, jak historizoval Jungovo pojetí tzv. archetypu. Nebudu se nyní zabývat ani Jungem, ani Eliadem, ale přikročím rovnou k výkladu funkce rituálních a později narativních archetypů u tzv. přírodních tlup a kmenových společenství, zvláště však v archaických společnostech.

(Praha, 960129-1.)